

STOP FOR EFTERLØN ØGER BESKÆFTIGELSEN MED 40.000 PERSONER I 2025

DREAM har for CEPOS beregnet effekten af at standse tilgangen til efterløn i 2018. Det fremgår, at beskæftigelsen øges med 21.000 personer i 2020 og med 40.000 i 2025. Effekten på holdbarheden af de offentlige finanser udgør knap 0,2 pct. af BNP eller 3,3 mia. kr. Dermed vil et stop for tilgangen til efterløn forøge råderummet til skattelettelser. Et provenu på 3,3 mia. kr. kan finansiere en nedsættelse af topskatten med ca. 7 point. En sådan nedsættelse øger arbejdsudbuddet med yderligere 4.600 personer. Stigningen i beskæftigelsen som følge af stop for tilgang til efterløn medfører, at BNP-niveauet løftes med 1,5 pct. i 2025, svarende til 30 mia. kr. 75 pct. af alle efterlønsmodtagere kommer direkte fra job. Dermed skal hovedparten af de berørte blot fortsætte i det job, de har i forvejen. Det er svært at finde politik-tiltag, der i samme omfang øger beskæftigelsen frem mod 2025. Tiltaget er relevant, fordi der de kommende år er risiko for mangel på arbejdskraft. Desuden har dansk økonomi et svagt vækstpotentiale. Ifølge OECD står vi til den 6. laveste økonomiske vækst frem mod 2030 ud af 34 OECD-lande. Vækstpotentialet kan øges ved, at man strukturelt øger beskæftigelsen via nye reformer.

DREAM har for CEPOS beregnet effekten af at standse tilgangen til efterløn i 2018. Det fremgår, at beskæftigelsen øges med 21.000 personer i 2020 og med 40.000 i 2025, jf. tabel 1. Det er svært at finde politik-tiltag, der i samme omfang øger beskæftigelsen frem mod 2025.

Tiltaget er relevant, fordi der de kommende år er risiko for mangel på arbejdskraft. Desuden har dansk økonomi et svagt vækstpotentiale. Ifølge OECD står vi til den 6. laveste økonomiske vækst frem mod 2030 ud af 34 OECD-lande. Vækstpotentialet kan øges ved, at man strukturelt øger beskæftigelsen via nye reformer.

Tabel 1. Beskæftigelseseffekt ved stop for tilgang til efterløn i 2018

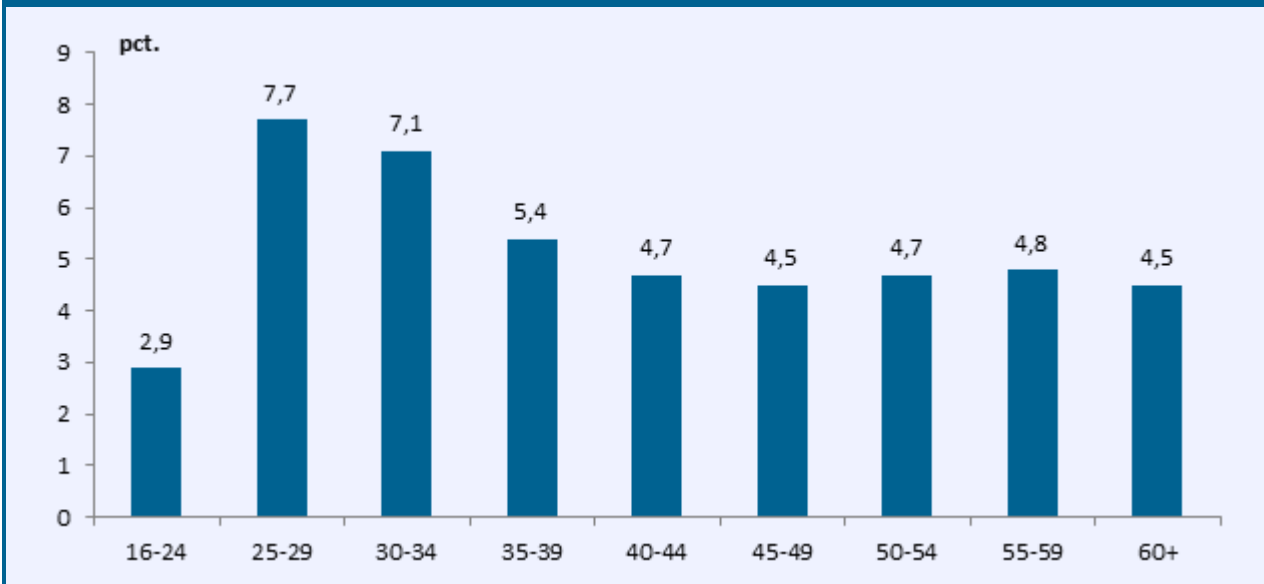
									Antal personer	
2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035	
3.100	8.800	20.900	37.100	51.600	46.200	43.100	39.700	28.500	18.800	

Kilde: DREAM samt egne beregninger

Et stop for tilgangen til efterløn i 2018 vil indebære, at dem, der i dag er på efterløn, får lov til at bruge deres fulde ret til efterløn. Det er kun dem, der i 2018 skulle på efterløn, der ikke kommer det. Forslaget skal ses i sammenhæng med, at 75 pct. af alle efterlønsmodtagere kommer direkte fra job¹. Dermed skal de berørte blot fortsætte i det job, de har i forvejen. Ser man på ledigheden for personer over 60 år, er den ifølge Danmarks Statistik blandt de laveste på arbejdsmarkedet, jf. figur 1. Det vidner om, at der er brug for seniorer på arbejdsmarkedet.

¹ CEPOS udtræk fra DREAM-databasen.

Figur 1. Ledighedsprocent fordelt på aldersgrupper, 2014

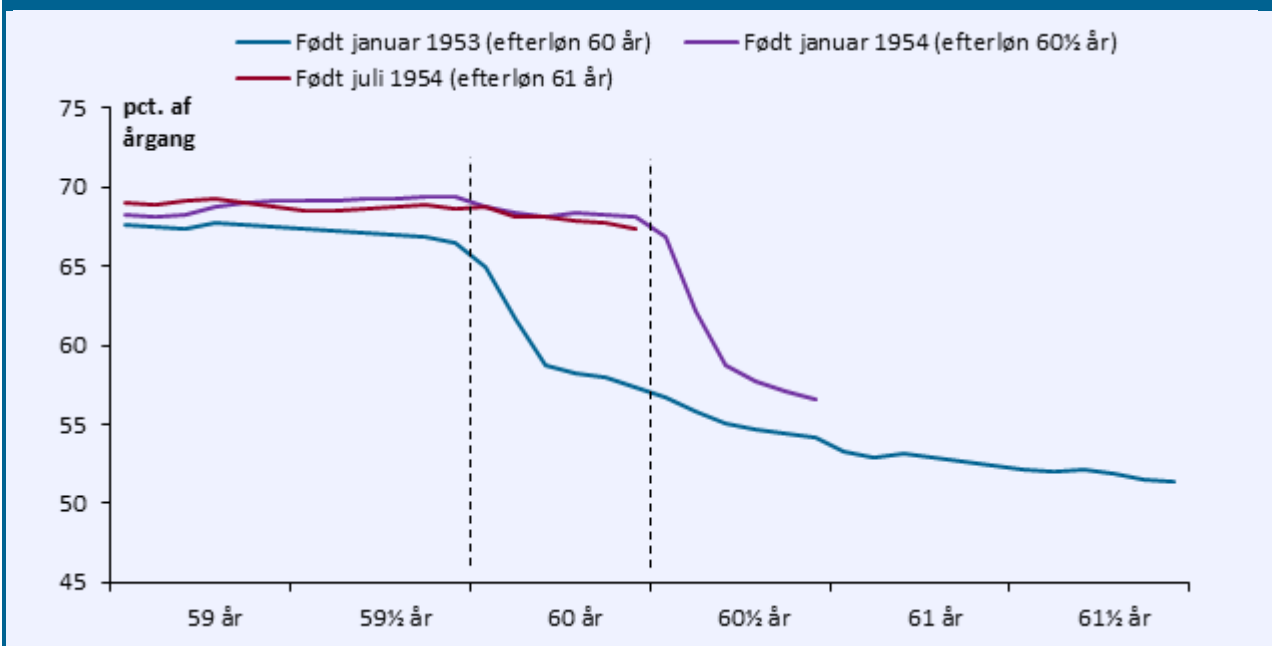

Kilde: Danmarks Statistik

Gode erfaringer med forhøjelsen af efterlønsalderen til 60,5 år i 2014

Ser man desuden på de hidtidige forhøjelser af efterlønsalderen, så vidner de om positive jobeffekter. Det fremgår, når man f.eks. betragter effekten af forhøjelsen af efterlønsalderen til 60,5 år i 2014, som er en del af Tilbagebetrækningsaftalen fra 2011. For de årgange, hvor efterlønsalderen er 60 år, falder beskæftigelsesgraden umiddelbart efter de er fyldt 60 år. Et tilsvarende fald i beskæftigelsesfrekvensen ved 60 års-alderen ses imidlertid *ikke* for årgange, hvor efterlønsalderen er 60,5 år - her udskydes nedgangen i beskæftigelsesfrekvensen til efter de 60,5 år, jf. figur 2. Dvs. de foreløbige erfaringer fra forhøjelsen af efterlønsalderen bekræfter, at når arbejdsudbuddet øges, så øges beskæftigelsen tilsvarende.

Figur 2. Beskæftigelsesfrekvens for årgange med forskellige efterlønsaldre

Kilde: Økonomisk Redegørelse, maj 2015, Økonomi- og Indenrigsministeriet

Et stop for tilgangen til efterløn vil øge beskæftigelsen med 21.000 personer i 2020. I 2025 løftes beskæftigelsen med 40.000 personer. Stigningen i beskæftigelsen som følge af stop for tilgang til efterløn medfører, at BNP-niveauet løftes med 1,5 pct. i 2025, svarende til 30 mia. kr., jf. tabel 2.

Tabel 2. Procentvis stigning i BNP ved stop for tilgang til efterløn i 2018

				pct.
2020	2025	2030	2035	2040
0,6	1,5	1,0	0,7	0,6

Kilde: DREAM samt egne beregninger

Råderum til lavere skat på 3,3 mia. kr. varigt

Effekten på holdbarheden på de offentlige finanser udgør knap 0,2 pct. af BNP eller 3,3 mia. kr. I 2020 og i 2025 er virkningen på den strukturelle offentlige saldo på godt 0,2 pct. af BNP (3,3 mia. kr.) hhv. 0,7 pct. af BNP (15,3 mia. kr.). Dermed vil et stop for tilgangen til efterløn forøge råderummet til skattelettelser. Et provenu på 3,3 mia. kr. svarer til provenutabet ved at nedsætte topskatten med ca. 7 point. En sådan nedsættelse kan øge arbejdsudbuddet med yderligere 4.600 personer.

Efterlønsmodtagere har omtrent samme helbredstilstand som beskæftigede

Overordnet set har efterlønsmodtagere omtrent samme helbredstilstand som beskæftigede i alderen 60-64 år². F.eks. er udgifterne til medicin kun en anelse højere for efterlønsmodtagerne sammenlignet med beskæftigede (mens udgifterne til førtidspensionister er langt højere). Tilsvarende har efterlønsmodtagere kun lidt flere antal sengedage på hospitaler som 60-64 årige beskæftigede.

Andre muligheder for syge og nedslidte

Et stop for tilgang til efterløn skal også ses i lyset af de ordninger, der er for personer, som er syge eller nedslidte:

- Sygedagpenge
- Revalidering
- Fleksjob
- Førtidspension
- Seniorførtidspension

For de personer, der er raske, men ønsker at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet før folkepensionsalderen, er der desuden mulighed for at få arbejdsmarkedspensionen og individuelle pensionsordninger udbetalt 5 år før folkepensionsalderen³.

Dermed er der ikke noget behov for at have en offentligt subsidieret tilbagetrækningsordning før folkepensionsalderen. Hvis man er syg eller nedslidt, er der allerede andre muligheder for tilbagetrækning eller anden offentlig forsørgelse. Og hvis man blot ønsker et længere otium end folkepensionen tilbyder, så kan man finansiere det for egne midler, herunder ved udbetaling af arbejdsmarkedspension og individuelle pensionsordninger, belåning af friværdi i boligen eller anden nedsparring.

Afrunding

En fuld afskaffelse af efterlønnen var også, hvad statsminister Lars Løkke Rasmussen oprindeligt lagde op til i sin nytårstale fra 2011. Selvom Tilbagetrækningsaftalen fra 2011 reducerede

² Reformpakke 2020, april 2011, Finansministeriet

³ For personer der har tegnet deres pensionskontrakt før 1. maj 2007 er det muligt at få deres private pensioner udbetalt som 60-årig.

antallet af efterlønsmodtagere markant, så er et stop for tilgangen til efterløn fortsat en lavthængende frugt i forhold til at øge beskæftigelsen og væksten i dansk økonomi. Særligt når det ses i sammenhæng med, at de fleste efterlønsmodtagere kommer direkte fra job, og at der eksisterer andre ordninger for syge og nedslidte.